Registratienummer: **1594142**

Notitie ter opiniërende bespreking
Commissie Bestuur en Strategie

Datum vergadering:	20 september 2021
Agendapunt:	13
Onderwerp:	Notitie ter opiniërende bespreking legestarieven principeverzoeken & omgevingsvergunningen.
Portefeuillehouder:	Rien Wijdeven/Pieter van Dieperbeek

Heesch, 20 september 2021

Inleiding
Op 10 december 2020 heeft de raad een amendement aangenomen waarin de opdracht wordt gegeven om voor het belastingjaar 2022 meer gedifferentieerde en gestaffelde tarieven toe te passen voor de behandeling van principeverzoeken. Deze tarieven dienen te passen bij de mate van complexiteit van een initiatief en de benodigde ambtelijke inzet voor de toetsing hiervan. Insteek is om meer maatwerk te bieden voor wat betreft het heffen van leges.

Momenteel is het tarief voor het in behandeling nemen van principeverzoeken gekoppeld aan het soort toetsing van het principeverzoek. We maken een onderscheid tussen principeverzoeken met een enkelvoudige- en een meervoudige toetsing. Een enkelvoudige toetsing betreft alleen een ruimtelijke toets. Indien de toetsing ook andere deelaspecten (zoals stedenbouw, milieu en parkeren)betreft is er sprake van een meervoudige toetsing. In de praktijk blijkt dat dit onderscheid niet goed werkt. In sommige gevallen is het lastig te bepalen of er sprake is van een enkel- of meervoudige toetsing.

Te bespreken
Met deze notitie ter opiniërende bespreking willen wij uw mening peilen met betrekking tot de legesbedragen voor principeverzoeken en omgevingsvergunningen 2022. We vernemen graag uw antwoord op de volgende vragen:

1. Kunt u zich vinden in het voorstel om voor 2022 het tarief voor het in behandeling nemen van principeverzoeken te koppelen aan de planologische afwijkingsprocedures?
2. Kunt u zich vinden in het voorstel om de leges voor het in behandeling nemen van principeverzoeken met een regulier vervolgprocedure te verlagen en de leges voor het in behandeling nemen van gerelateerde omgevingsvergunningen te verhogen.
3. Kunt u zich vinden in de voorgestelde indicatieve* tariefwijzigingen van:
    - € 500,- voor principeverzoeken met een reguliere vervolgprocedure.
    - € 2000,- voor principeverzoeken met een uitgebreide vervolgprocedure.
    - € 1000,- voor omgevingsvergunningen met een kleine buitenplanse afwijking (een zogenaamd "kruimelgeval": artikel 2.12 lid 1 onder a onder 2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht)

    (*De voorgestelde tarieven zijn indicaties. De exacte legestarieven zullen wij in een later stadium laten bepalen ten behoeve van de legesverordening.)

Toelichting

1.1 In werking treden Omgevingswet vraagt om herziening legesverordening

De verwachting is dat in juli 2022 de Omgevingswet in werking treedt. Vanwege de veranderende werkwijze die dat met zich meebrengt zullen de leges en systematiek op dat moment opnieuw aangepast moeten worden. De leges die in december worden vastgesteld zullen dus mogelijkerwijs slechts een half jaar gehanteerd worden. Daarom achten wij een rigoureuze stelselwijziging niet wenselijk op dit moment.
Wij willen recht doen aan uw oproep om het systeem eenvoudig en duidelijk te houden. Ons streven om de administratieve lasten niet te verhogen omdat de werkdruk in het ruimtelijk domein dat simpelweg niet toe laat sluit hier naadloos op aan.

1.2 Hoogte leges koppelen aan planologische vervolgprocedure

De gemeenteraad wenst dat de tarieven voor principeverzoeken beter passen bij de mate van complexiteit en de benodigde ambtelijke inzet. Door de legestarieven van principeverzoeken te koppelen aan planologische afwijkingsprocedures staan de nieuwe legestarieven beter in verhouding met de complexiteit en benodigde ambtelijke inzet bij een initiatief.

Ons voorstel is om het tarief voor het in behandeling nemen van principeverzoeken te koppelen aan de planologische afwijkingsprocedure die zou moeten worden doorlopen in de daadwerkelijke planologische vervolgprocedure. Hierbij maken we een onderscheid tussen:

- Principeverzoeken met een "reguliere vervolgprocedure" voor planologisch afwijken:
    - "binnenplanse afwijkingen" als bedoeld in Wabo artikel 2.12 lid 1 onder a onder 1
    - "kruimelgevallen" als bedoeld in Wabo artikel 2.12 lid 1 onder a onder 2.
- Principeverzoeken met een "uitgebreide vervolgprocedure" voor planologisch afwijken:
    - "projectafwijkingsbesluiten als bedoeld in Wabo artikel 2.12 lid 1 onder a onder 3
    - en bestemmingsplanprocedures als bedoeld in Wro artikel 3.1 en 3.6.

Het huidige onderscheid voor het bepalen van de legestarieven levert veel onduidelijkheid op. In sommige gevallen is het lastig is te bepalen of er sprake is van een enkel- of meervoudige toetsing. Daarom stellen we een duidelijkere en eenduidigere systematiek voor, waarbij we kijken naar de planologische vervolgprocedure behorend bij een initiatief voor het bepalen van leges voor een principeverzoek.

In de nieuwe situatie maken we een onderscheid tussen initiatieven met een "reguliere" en een "uitgebreide" vervolgprocedure. Dat betekent dat we bij het bepalen van de leges kijken welk artikel in het omgevingsrecht kan worden toegepast om een planologische afwijking mogelijk te maken. Door te toetsen aan deze artikelen in het omgevingsrecht ontstaat er een duidelijker toetsingskader dat minder voor interpretatie vatbaar is voor de betrokken medewerkers.

Bovendien is dit onderscheid representatief voor de verschillen in complexiteit en benodigde ambtelijke inzet voor initiatieven. In de praktijk blijkt dat verzoeken met een uitgebreide vervolgprocedure aanzienlijk complexer zijn en gemiddeld genomen meer tijd in beslag nemen voor een beoordeling ten opzichte van initiatieven met een "reguliere" vervolgprocedure.

2 Leges voor principeverzoeken met reguliere vervolgprocedure

Ons voorstel is om de leges voor het in behandeling nemen van principeverzoeken met een reguliere vervolgprocedure te verlagen en de leges voor het in behandeling nemen van gerelateerde omgevingsvergunningen te verhogen. Hierbij komt het zwaartepunt voor het in rekening brengen van leges te liggen in de vergunningsfase in plaats van de fase van het principeverzoek.

Op dit moment zijn de de leges voor het in behandeling nemen van een principeverzoek voor een enkelvoudige toetsing (2021: € 940,-) aanzienlijk hoger dan de leges voor het in behandeling nemen van een omgevingsvergunning voor een "kleine" planologische afwijking voor hetzelfde initiatief (2021: € 313,-) . Hierdoor maakt de initiatiefnemer in sommige gevallen meer kosten voor de planologische afwijkingsprocedure indien er wordt gekozen om eerst een principeverzoek aan te vragen. Bovendien ontvangen we meer omgevingsvergunningen die we moeten afwijzen. Beiden beschouwen wij als onwenselijk.

Door een hoger legestarief toe te passen bij de aanvraag van een omgevingsvergunning stimuleren we initiatiefnemers eerst een principeverzoek aan te vragen om na te gaan of medewerking voorstelbaar is aan planologische afwijkingen.

Verder betekent een dergelijk legestarief voor principeverzoeken enerzijds een "klantvriendelijkere" drempel die niet te hoog is voor een burger om een principeverzoek in overweging te nemen voor kleine plannen en anderzijds hoog genoeg is om te voorkomen dat er een overschot aan onrealistische plannen worden voorgelegd.

3 Hoogte leges

Leges principeverzoeken met reguliere vervolgprocedure

De insteek is om de leges voor principeverzoeken met een reguliere vervolgprocedure zo laag mogelijk te houden. Bij het bepalen van het nieuwe legestarief van principeverzoeken met een reguliere vervolgprocedure gaan we uit van een tijdsbesteding van 3 uur per verzoek voor de administratieve werkzaamheden.
In sommige gevallen wordt een principeverzoek afgewezen of wordt een positief principebesluit niet opgevolgd door een aanvraag omgevingsvergunning. Dit vormt een risico voor de kostendekking van dit legestarief waarbij alleen de administratieve handelingen in rekening worden gebracht.
Een afwijkend tarief hanteren voor een afwijzing is echter niet voorstelbaar. We adviseren daarom om de kostendekking van de afwijzingen op te vangen door het "basistarief" van het in behandeling nemen van principeverzoeken met een reguliere vervolgprocedure te verhogen met € 200,- . Dit komt overeen met een indicatief bedrag van € 500,- voor principeverzoeken met een reguliere vervolgprocedure.

Bij de formele aanvraag omgevingsvergunning worden de kosten in rekening gebracht voor de inhoudelijke beoordeling. De afweging uit het principebesluit wordt namelijk overgenomen in het besluit omgevingsvergunning. Dat betekent ook dat de kosten voor de inhoudelijke beoordeling slechts gedeeltelijk in rekening worden gebracht in de principeverzoek fase.

Leges principeverzoeken met uitgebreide vervolgprocedure

In het belastingvoorstel voor 2021 hadden wij een kostendekkend tarief voorgesteld van € 2.530,- voor principeverzoeken met meervoudige toetsingen. Bij amendement heeft u dat verlaagd naar een meer gematigd tarief van € 1.992,-. Dit vanwege de toename ten opzichte van de jaren daarvoor.

Voor 2022 stellen wij voor het indicatieve tarief van € 2000,- te hanteren . Dit tarief staat in verhouding met de geschatte gemiddelde benodigde ambtelijke inzet op basis van onze huidige werkwijze, exclusief eventuele advieskosten van de omgevingsdienst. De uiteindelijke interne doorrekening geeft een preciezer beeld.

Leges omgevingsvergunningen
Voor omgevingsvergunningen met een kleine *buitenplanse* afwijking (een "kruimelgeval") stellen we voor deze te verhogen met € 700,- naar indicatief € 1000,-. De leges voor een omgevingsvergunning voor "kleine" planologische afwijkingen (legesverordening artikel 2.3.3.1, 2.3.3.2, 2.3.4.1 en 2.3.4.2) bedroegen in 2021 € 313,-. Daarmee komen de leges voor een dergelijke omgevingsvergunning op een indicatief bedrag van € 1000,-.
Het huidige legestarief voor een kleine buitenplanse afwijking staat niet in verhouding tot de arbeidsintensiteit behorend bij beoordeling van het initiatief. We verwachten dat het nieuwe legestarief een vooruitgang is qua kostendekking in vergelijking met de huidige situatie.
Bij een kleine buitenplanse afwijking (kruimelgeval) is een integrale afweging gewenst. We maken hiervoor gebruik van het multidisciplinair omgevingsoverleg. In sommige gevallen gaan deze plannen ook naar het college. Daarnaast zijn we verplicht om een mandaatbesluit met een overweging en motivering op te stellen en een planschadeovereenkomst tweezijdig te laten ondertekenen.

Samenvatting tariefwijzigingen:

	Huidig stelsel	**Nieuw stelsel** (indicatieve tarieven)
Principeverzoeken		
Enkelvoudige toetsing	€ 940,-	
Reguliere vervolgprocedure (binnenplanse- en kleine buitenplanse afwijking)		€ 500,-
Meervoudige toetsing	€ 1.992,-	
Uitgebreide vervolgprocedure		€ 2.000,-
Omgevingsvergunningen		
Kleine buitenplanse afwijkingen (kruimelgeval)	€ 313,-	€ 1000,-

Vervolg
De uitkomsten van deze bespreking worden meegenomen in de verdere ontwikkeling van de nieuwe systematiek toetsing principeverzoeken. Na verdere interne doorrekening komt de aangepaste systematiek ter besluitvorming in het belastingvoorstel voor 2022.

In artikel 2.4.1 in de *Legesverordening omgevingsvergunning Bernheze 2021* is bepaald dat de leges die in rekening zijn gebracht voor de beoordeling van een principeverzoek in mindering worden gebracht op de leges voor het in behandeling nemen van de gerelateerde aanvraag omgevingsvergunning.
In de nieuwe systematiek worden alleen administratieve kosten doorberekend voor de behandeling van een principeverzoek met een reguliere vervolgprocedure. Aangezien de inhoudelijke toetsing pas wordt doorberekend in het legestarief van de vervolgprocedure is het mogelijk niet kostendekkend om de kosten van het principeverzoek volledig in mindering te brengen in de vervolgprocedure.

Op basis van de uitkomsten van de opiniërende bespreking over de voorgestelde nieuwe systematiek zullen wij intern de opdracht gegeven de kostendekking van de indicatieve tarieven te onderzoeken.

Bijlage(n): De bijlage(n) zijn digitaal beschikbaar.

- Amendement leges principeverzoeken (V/ 1529837)
- Stroomschema leges principeverzoeken (V/ 1603410)
- Inventarisatie legestarieven omliggende gemeenten (V/1597662)
- Toelichting Infomil afwijken bestemmingsplan: https://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/ruimtelijke/wet-algemene/

Burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Marieke Moorman
burgemeester